

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות

קכב.

עין משפט
נר מצוה

לג א מיי פ"ג מהל' גרושין הל"ב סמג עשין ז טושי"ע אה"ע סי' י"ח סעיף ד':
לד ב מיי שם הל' י"א והל' ב טושי"ע שם סעיף ז':
לה ד מיי שם הל' כב טושי"ע שם סעיף כב:
לו ה טושי"ע שם סעיף י':
לז ו מיי שם הל' כב טושי"ע שם סעיף כב:
לח ז טושי"ע שם סעיף י':
לט ח מיי פ"ג מהל' גרושין הל' כב סמג עשין י טושי"ע שם סמג קמב סעיף י':
למ ט מיי שם הלכה ב וסמג שם טושי"ע שם סמג קמב סעי' נד':

שש עיוקה. פי' בקונטרס מפרדם מעוזק ומשומר ושביעית הוא וקשה לו אי (משומר) קודם הדיבור לעולם מותר ואין נראה לר"מ דהא דהיא תניא בת"כ ואת ענני מיריך לא תצור מן המשומר אי אתה צורר אצל אתה צורר מן המופקר וא"ת דתניא בת"כ ובפרק הבית והעליה (ב"מ ק"ח).
שומרי ספיחים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה קרי כאן ממסקנה ישראל מן המותר (י) לישראל ומשומר אסור לישראל כו' כדפי' ואר"י שלא היו שומרין אותו אלא מונעים רגלי בהמה משם ומודיעין לבני אדם שהם לנורף ומופקר נמי לא שרי לצורר אלא ע"י שינוי ובת"כ דקמי' מן המשומר אי אתה צורר היינו אפי' על ידי שינוי ומן המופקר אתה צורר היינו כלומר אוכל'ט:

הלתא ריגלי. שהיו תלמידי חכמים נקבלים לשמוע דרשה הלכות פסח בפסח והיתה שואלת מהם. ובמשוזה הגאונים מלאמי כל הנך ריגלי לאמוראי היינו יוס שמת צו אדם גדול קובעים אותו לכבודו ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יוס מתקצנים תלמידי חכמים מכל קביציו ובאים על קצרו עם שאר העם להושיב ישיבה שם: **של עלנה פן.** פירות נטיעה הן וישנם משוזהים מפירות אילן זקן: **של עזיקה.** מפרדם מעוזק וגדר קביצו לו לשומר והיא שנת שביעית. וקשיא לי דמאי אסור יש כאן אם עבר זמן הדיבור לא שנה מן המשומר ול"ש מן המופקר אסורים וקודם הזמן אלו ואלו מותרים: לא **אמר נלוס.** לאוסרם על כך אלא הלא אחר הרוב שזה משקר ולהשביח מקמו נמכין וכן נטע רבני להודיע שפירות נטיעה הן וכמדומה לי דהאי עזיקה שם העיר שצארץ ישראל ופירושה משוזהים ואם היה עובד כוכבים זה בחוזה לארץ ומשגשם ואמר מעזיקה הבאתי אין מושגין ולומר אמת דבריו ושמה לא נתעשרו ישראל מכרם לו אלא להשביח מקמו. והלא נמי לא נמכין עובד כוכבים זה אלא לאיים על זה שיקצור לו מספוא לבהמותיו: **חבל הפסד ועגמת נפש הוא:** קולר. חזורה: **לכרוס ציטר.** כשצאה ציטר צמורה: **בתני' על פי פה קול.** שמעו קול צועקת פלוני מת ולא ראו אדם כללמו: **גב' מאי קמ"ל רבה** צר שמואל לדבית הלל משיאלין וייעבד כותיהו סתם מתני' נמי הכי אמרה וממילא הלכתא היא כסתם משנה: **ציס שמאי היא.** ואין הלכה כאלוהי סתם: **שראו לו דמוס אדם.** מתחלה כשנעק: **צבואה דצבואה.** כל זלו: **לימדני יונסן שיודא.** עד היה לו צקי צבן: **ודלמא לרה הואי.** שנשא אשה במוקס אחר וצאה לקלקלה והלכה לה: **נשעס הסכנה.** שאדם מסוכן כגון מי שהיה מושגך צבור ואמר כל שומע קולו יכתוב גט לאשתו כותבין ונותנין וסמכינן עליה בכל דבריו שאומר איני הוא פלוני בן פלוני. והכא נמי כשעת הסכנה דמיא שאם לא תאמין לזה לא תמלא אחר ותשז עגונה: **בתני' ונומיסי לו:** כן. (א) הן הדברים שאמרת שכולן חלוקין עליו: **משוזהם בגייסוס.** שאיני יכול לייך אללס ולהעיד זה שמעתי: **גב' להביא את גיטה.** ממדינת הים ואע"פ שזריכיס אנו למאמר פיה שתאמר צפני נכתב ונחתם דאפי' אדם כשר הביאו זריך לומר כן: **נשים שאמרו.** חמש נשים דפירקין דלעיל (ד' ק"ח): **נאמנוס להביא גיטה.** צפ"צ דגיטין (דף כג.): **בתני' אמרו לו.** לרבי עקיבא מעשה צבני לוי כו': **נומיס להס.** אמרה להס: **ולא סהא פהנה.** כלומר וכי לא תהא בת ישראל או כהנת מיוחסת נאמנת כפונדקית זו גרועה. ובגמ' מפרש מאי גריעותא: **אמר להס.** רבי עקיבא: **לכספסא הפונדקיס נאמנת.** כלומר לכשימלא דבר זה אמת שהאמינו את הפונדקית שהרי לא עליה סמכו אלא לפי תומה הסיחה והביאה להס מקלו ותרמילו: **נס"א לכספסא כפונדקיס נאמנת.** כלומר באותו ענין שהאמינו פונדקית הוי נמי שאר אשה נאמנת שהרי פונדקית הויה להן ועל הסמינים סמכו: והא

דחזו ליה בבואה. בירושלמי רבי אחא בר חיננא צעס רבי חמא הדא דמימא צדקה אצל צעיר אפילו לא ראו צבואה של אדם והא תניין מי שהיה מושגך צבור ואמר מי ששומע קולו יכתוב גט לאשתו הרי אלו יכתבו ויתנו וא"ר נתן והוא שראה צבואה של אדם אמר רבי צון מויקין מלויין צבורות כדרך שהס מלויין צדקות והא דאמר (מגילה ד' ג.) ואל יתן אדם שלום לחברו צלילה דמישגין שמה עד הוא היינו צדקה דומיא דיהושע שהיה חוץ למחנה ישראל בירושלמי פליגי אמוראי צנמלא כחזו צעטר מת פלוני או נהרג אס משיאלן את אשתו: פונדקית

גליון הש"ס
גב' ואמר חבל על קולר של ב"א וכו'. ברי"ק אה"א שהיו מהלכין לאנטוכיא: שם שהיו מהלכין בדרך ביתר. ברי"ק אה"א לכרוס של ציטר: שם הא קמ"ל דאי משהבחת חתמא וכו'. ע"י ערוין דף ז ע"ב תוד"ס אמר רב הונא:

מוסף רש"י
הלתא ריגלי. לשאל הלכה לחכמים הנאספים ברגל (חולין טו.). דחריף סבינא. לג פתוח לו צבנרס (סו). אינהו נמי דמו. פעמים שעושין עלמס צדמות אלס (גיטין טו. וסו: אידוורי אידווס. על פי עד אחד. שאמר לה מת בעקך צמדינת היס (ברכות כו.).

דחזו ליה בבואה נמי אית להו בבואה ד"חזו ליה בבואה דבבואה ודלמא לדידהו אית להו בבואה דבבואה אמר רבי חנינא אמר לי יונתן שיודא בבואה אית להו בבואה דבבואה לית להו ודלמא צרה הואי תנא דבי רבי ישמעאל בשעת הסכנה כותבין ונותנין אף על פי שאין מכירין: **בתני'** אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבר השנה מצאתי נחמיה איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא יהודה בן נבא ונומייתי לו בן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה משובשת בגייסוס (א) מקובלני מר"ג. הזקן שמשאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ג. שמוח לדברי ואמר מצאנו חבר לרבי יהודה בן בבא מתוך הדבר נזכר ר"ג. שנהרגו הרוגים בתל ארזא והשיא ר"ג. נשותיהן על פי עד אחד והוחזקו להיות משיאין עד מפי עד עבד מפי אשה מפי שפחה ר' אליעזר ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה על פי עד אחד ר' עקיבא אומר לא ע"פ אשה ולא על פי עבד ולא על פי שפחה ולא על פי קרובים: **גב' וסבר רבי עקיבא** ע"פ אשה לא והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי עקיבא ה"אשה נאמנת להביא גיטה מוק"ו ומה נשים שאמרו חכמים אין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטיהן זו שנאמנת לומר מת בעלה אינו דין שנאמנת להביא גיטה נשים שאמרו חכמים הוא דלא מהימני אשה בעלמא מהימנא לא קשיא כאן קודם שהחזיקו כאן לאחר שהחזיקו: **בתני'** אמרו לו מעשה בבני לוי שהלכו לצוער עיר התמרים וחלה אחד מהם והביאוהו בפונדק ובחזרתם אמרו לפונדקית איה חברנו נומית להם מת וקברתיו והשיאו את אשתו ולא תהא כהנת כפונדקית אמר (א) להו לכשתהא כפונדקית נאמנת הפונדקית הוציאה להם מקלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו: גמ'

מתני' ימעידין לאור הנר ולאור הלבנה ה"ומשיאין על פי בת קול מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר איש פלוני בן פלוני ממקום פלוני מת הלכו ולא מצאו שם אדם והשיאו את אשתו ושוב מעשה בצלמון באחד שאמר יאני איש פלוני בן איש פלוני נשכני נחש והרי אני מת והלכו ולא הכירוהו והלכו והשיאו את אשתו: **גב' אמר רבה בר שמואל** תנא בית שמאי אומרים אין משיאין על פי בת קול וב"ה אומרים משיאין על פי בת קול מאי קמ"ל מתני' היא הא קמ"ל דאי משתכחת סתמא דאין משיאין בית שמאי היא: והלכו ולא מצאו: **יודלמא** שד הוא א"ר יהודה אמר רב שראו לו דמות אדם אינהו נמי דמו דחזו ליה בבואה ואינהו נמי אית להו בבואה ד"חזו ליה בבואה דבבואה ודלמא לדידהו אית להו בבואה דבבואה אמר רבי חנינא אמר לי יונתן שיודא בבואה אית להו בבואה דבבואה לית להו ודלמא צרה הואי תנא דבי רבי ישמעאל בשעת הסכנה כותבין ונותנין אף על פי שאין מכירין: **בתני'** אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבר השנה מצאתי נחמיה איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא יהודה בן נבא ונומייתי לו בן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה משובשת בגייסוס (א) מקובלני מר"ג. הזקן שמשאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ג. שמוח לדברי ואמר מצאנו חבר לרבי יהודה בן בבא מתוך הדבר נזכר ר"ג. שנהרגו הרוגים בתל ארזא והשיא ר"ג. נשותיהן על פי עד אחד והוחזקו להיות משיאין עד מפי עד עבד מפי אשה מפי שפחה ר' אליעזר ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה על פי עד אחד ר' עקיבא אומר לא ע"פ אשה ולא על פי עבד ולא על פי שפחה ולא על פי קרובים: **גב' וסבר רבי עקיבא** ע"פ אשה לא והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי עקיבא ה"אשה נאמנת להביא גיטה מוק"ו ומה נשים שאמרו חכמים אין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטיהן זו שנאמנת לומר מת בעלה אינו דין שנאמנת להביא גיטה נשים שאמרו חכמים הוא דלא מהימני אשה בעלמא מהימנא לא קשיא כאן קודם שהחזיקו כאן לאחר שהחזיקו: **בתני'** אמרו לו מעשה בבני לוי שהלכו לצוער עיר התמרים וחלה אחד מהם והביאוהו בפונדק ובחזרתם אמרו לפונדקית איה חברנו נומית להם מת וקברתיו והשיאו את אשתו ולא תהא כהנת כפונדקית אמר (א) להו לכשתהא כפונדקית נאמנת הפונדקית הוציאה להם מקלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו: גמ'

כפונדקית זו גרועה. ובגמ' מפרש מאי גריעותא: **אמר להס.** רבי עקיבא: **לכספסא הפונדקיס נאמנת.** כלומר לכשימלא דבר זה אמת שהאמינו את הפונדקית שהרי לא עליה סמכו אלא לפי תומה הסיחה והביאה להס מקלו ותרמילו: **נס"א לכספסא כפונדקיס נאמנת.** כלומר באותו ענין שהאמינו פונדקית הוי נמי שאר אשה נאמנת שהרי פונדקית הויה להן ועל הסמינים סמכו: והא